

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Geriatrijas Trauksmes skala, Belonožkina, J., 2018

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Geriatric Anxiety Scale (GAS), Segal, D.L., 2014

3. Īss instrumenta vispārīgs raksturojums(ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Instrumenti izveidoti 2007.gadā. Pēdējais atjauninājums – 2014.gadā. Skalā ir iekļautas 3 apakšskalas, lai novērtētu trauksmes līmeni gados veciem cilvēkiem.

Kognitīva apakšskala ļauj noteikt trauksmes kognitīvu simptomu esamību. Kognitīvas trauksmes simptomu izpausme ir cilvēku domas. Cilvēki ar trauksmes kognitīviem simptomiem bieži uztraucas, ka viņu trauksme būs acīmredzama citiem, vai par to, ka citi cilvēki viņus uzskata par garlaicīgiem, stulbiem vai nepievilcīgiem. Cilvēki ar šādiem simptomiem bieži uztraucas par to, ka viņi ir nespējīgi un/vai zaudē kontroli. (Boyes, 2012).

Somatiska apakšskala ļauj noteikt trauksmes somatisku simptomu klātbūtni. Somatiskie simptomi ir fiziskas izmaiņas un sekas, tādas kā galvassāpes un citas sāpes; slikta dūša; sirdsklauves vai palēninātā sirdsdarbība; enerģijas trūkums; apetītes traucējumi, kas reizēm izraisa ievērojamas svara svārstības - svara zudumu vai ķermeņa masas palielināšanos; miega traucējumi - daudz gulēt vai otrādi bezmiegs. (Boyes, 2012) (Bhandari 2017).

Afektīva apakšskala ļauj noteikt trauksmes afektīvo simptomu klātbūtni. Afektīvo simptomu izpausme ir emocionāla pieredze. Trauksme izjūtas kā nemiers, bet tam var pievienoties arī citas emocijas - skumjas, izmisuma sajūta, tukšums, bezcerība, nejutīgums, vainas sajūta (bieži neracionāla), intereses zudums par aktivitātēm, nespēja koncentrēties, motivācijas trūkums (Bhandari, 2017).

Indivīdiem tiek lūgts norādīt cik bieži pēdējo nedēļu laikā viņi ir piedzīvojuši katru simptomu, atbildot uz 4 punktu Likerta tipa skalām ar atbilžu variantiem no "Nemaz" (0) līdz "Visu laiku" (3).

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču mūsu rīcībā nav informācijas par instrumenta izmantošanas nosacījumiem. Tādēļ lūdzam vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

Daniel L. Segal, Ph.D.
Professor, Department of Psychology
University of Colorado at Colorado Springs
1420 Austin Bluffs Parkway
Colorado Springs, CO 80918

Office: Columbine Hall #4015
Phone: 719-255-4176
dsegal@uccs.edu

Lūdzam salīdzināt izsniegto aptauju ar oriģināla aptauju, jo anketa iegūta no adaptācijas autores darba, un, iespējams, konkrētajai aptaujai pētījuma anketā pievienoti vēl citi instrumenti un/vai jautājumi, vai arī veikti citi iespējami pārveidojumi, tāpat iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakrītība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas.

5. Īsa pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Izlase: nav raksturota pilotpētījuma izlase.

Pilotpētījumā piedalījās 10 respondenti. Iegūtie dati tika statistiski apstrādāti, lai iegūtu iekšējās saskaņotības (Kronbaha alfas) koeficientu, kurš bija $\alpha = 0,743$, kas ir pieļaujams, tālāk Kronbaha alfas koeficients tika aprēķināts pētījuma praktiskās daļas beigās, kad bija iegūti dati no visiem 102 respondentiem, visai skalai kopumā un katrai apakšskalai atsevišķi. Kopumā $\alpha = 0,798$, kas arī tiek uzskatīts par pieļaujamo. Somatiskas apakšskalas Kronbaha alfas koeficients bija $\alpha = 0,765$ (pieļaujams), kognitīvas apakšskalas $\alpha = 0,552$ (nepietiekams) un afektīvas apakšskalas koeficients bija $\alpha = 0,613$ (šaubīgs).

Maģistra darba autores kopīgā maģistra darbā veiktā pētījuma izlase: cilvēki, kuru vecums ir virs 65 gadiem.

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>